

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Quid sit vnio, quotuplex, & qui eius effectus. §. 1

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

§. XI.

Qualiter creatio beneficiorum, & illorum mutatio contingat.

- 1 Quid sit creatio, & cuius auctoritate facienda sit.
- 2 Quid de mutatione.

Beneficium erigitur, si ius percipiendi fructus ob spiritualem titulum auctoritate Superioris statuat. Sed quia diuersa sunt beneficia, non est idem superior, qui eorum creationi auctoritatem præstat; Ecclesias Metropolitanas, Cathedrales, & Collegiatas solus Pontifex approbare potest. *ne Sede vacante e. quod translat. de officio Legati.* Nouam item dignitatem, quæ re, & quæ nomine noua sit solus Pontifex erigere poterit. *e. i. dist. 22.* At bene potest Episcopus, iusta causa intercedente, in aliqua Ecclesia secundum Archidiaconatum, personatum, presbiterium approbare; quia hæc non tam est noua beneficii institutio, quam præferentium extensio: sic Azor. 2. p. in st. lib. 5. c. 29. q. 2. 5. Debet tamen ad hanc extensionem consensus illorum quorum interest interuenire. *Azor. lib. 6. c. 30. q. 10.* Deinde Ecclesiæ conuentuales, & regulares, esto olim auctoritate Episcopi erigerentur; at modo solius Pontificis, vel auctoritate Superiorum regularium eriguntur, quia priuilegiis Romani Pontificis sunt à iurisdictione Episcopali exemptæ, parochialis vero Ecclesiæ, & simplicis, simpliciterque beneficia Episcopus creare potest. *Azor. 2. p. lib. 6. c. 30. q. 4.* Nunquam tamen Ecclesia erigitur, nisi dote designata competenti ad sustentandum clericum, vel clericos, qui officia diuina peragant, aliaque munera obeant, ad quæ Ecclesia erigitur. *e. i. de censib. c. 1. de cons. dist. 1. c. ad audiens. de Eccl. adific. Vnde extrinsecus Ecclesiam compelli potest ad eam dotandam, e. cum scis. de consec. Eccl. quod si absque dote Episcopus eam edificare permiserit, tenetur eam ipse dotare, aut suis expensis quomodoque sustentare. *Azor. 2. p. lib. 6.**

2 Hinc fit quid sit dicendum de mutatione Ecclesiæ? Solius inquam Pontificis auctoritate Ecclesia collegiata, aut parochialis in Cathedrali mutari potest. Quia de ratione Cathedralis Ecclesiæ est Episcopatus, qui solum à Pontifice creati potest. Item solus Pontifex potest parochialem Ecclesiam, vel simplicem in Collegiatam mutare. Quia solus ipse potest nouam dignitatem ceteris præexcellenter, & dignitatem habentem instituire. *Azor. 2. p. lib. 6. c. 30. q. 2.* tametsi contrarium sentiat Rebuff. *praxi benef. tit. de creat. in Colleg.* quem sequitur Garc. 12. p. de benef. c. 5. n. 3. Idem est dicendum de mutatione Ecclesiæ secularis in regularem, sola inquam Pontificis auctoritate id fieri posse. Quia solus Pontifex est utriusque superior. Quapropter auctoritate Episcopi solum potest mutari Ecclesia simplex in parochialem. *Azor. 2. p. lib. 6. c. 30. q. 2.* Garcia 22. p. de benef. c. 5. n. 2. Barb. alleg. 68. n. 9. Et licet sacra Congregatio censuerit id ab Ordinario fieri non posse, intelligendum est essantia causa, & necessitate, Garc. & Barb. *supra.* Parochialis autem Ecclesia in simplicem nullatenus conuerteri potest ordinari auctoritate: quia ita cauetur à Trid. *sess. 25. c. 16. de reform. Barb. dicta alleg. 68. in fine.*

PUNCTVM XII.

Qualiter beneficia aliis vniri possunt.

Vt totam materiam vnionis distinctè explicemus, placeat hunc ordinem sequi. Primo inquirendum est quid sit vnio, quod duplex, qui eius effectus. Secundo, quæ beneficia, & à quibus vniri possunt: ex qua causa, & qua forma, & solemnitate. Tertio, quomodo probetur, & quando censetur effectum sortita, ac tandem de eius reuocatione.

§. I.

Quid sit vnio, quod duplex, & qui eius effectus.

- 1 Quid sit vnio.
- 2 Est duplex, temporalis, & perpetua.
- 3 Vnio perpetua tripliciter fit.
- 4 Pro diuersitate vnionum effectus diuersus statuitur.
- 5 In beneficio accessorie vnio non est locus vacationi.
- 6 Accepta collatione, & possessione beneficii principalis accessorium collatum est.
- 7 Beneficium accessorie vnium per vnionem amittit omnes suas qualitates, & priuilegia.
- 8 Contra est in beneficio principaliter vnio.
- 9 Quid præstat vnio principalis.
- 10 Idem præstat vnio ad vitam.
- 11 Vnde cognoscendum sit de vnione accessoria, vel aq̄e principali.
- 12 Quid est aduertendum in præbendis annexis dignitatibus Ecclesiarum Cathedralium, & Collegiarum.

Vnio est Ecclesiarum, seu beneficiorum coniunctio legitima superioris auctoritate facta: sic cum communi sen-

tentia tradit Rebuff. *prax. tit. de vnionibus benef. n. 1.* Hojeda de incompatibilit. *benef. 2. p. c. 3. n. 1. & 2.* Garc. 12. p. de benef. c. 5. n. 3. Azor. 2. p. lib. 6. c. 28. q. 1. Barb. *alleg. 66. n. 1.* Th. Sanchez. *lib. 7. in de al. c. 29. n. 145.*

2 Est duplex, alia perpetua, alia temporalis: perpetua, quia in perpetuum; temporalis, quia pro limitato tempore, ad vitam scilicet alicuius, & in eius fauorem facta est. *Rebuff. sum. 6. & 9.* Garcia n. 9. Hojeda de incompatib. *benef. 2. p. c. 3. n. 1.* Sanchez & alij *supra.*

3 Rursus vnio perpetua tripliciter fit. Primo cum ex duplici beneficio vnium distinctum coalecit, *e. decim. ad finem 16. q. 1.* Sed hæc non tam beneficiorum vnio, quam illorum extinctio, & noua beneficii erectio. Secundo fit vnio, cum vnium beneficium alteri subiicitur, illicque incorporatur. Tertio cum vnio principaliter sibi inuicem beneficia vnionem: sic Glossa in c. & tempus verbo vnire 16. q. 1. c. 1. *Ne sede vacante, verbo vnire. do. & ibi Doctores Rebuff. tit. de vnione n. 11.* Pet. Greg. de benef. c. 20. n. 2. Azor. 2. p. lib. 6. c. 18. q. 2. Garcia 12. p. c. 2. n. 7. Barb. *alleg. 66. n. 2.* Gonz. *gloss. 5. §. 7. n. 26.* Sanchez. *lib. 7. c. 29. n. 146.*

4 Pro diuersitate vnionis diuersus est effectus. Vnio tamque, quæ ex duplici beneficio vnium consurgit, operatur retentionem priuilegiorum vtriusque si compati possunt; ac si contraria sint, meliorum, & fauorabiliorum. *Gonzal. gloss. 5. n. 28. & 55. Pet. Greg. n. 15. Garc. 12. p. de benef. c. 2. n. 10.* Vnio vero, quæ beneficium alteri accessorie vnio, operatur extinctionem, & supersessionem nominis, & tituli beneficii vniti; ita vt durante vnione nec esse, nec nominari beneficium possit, sed iudicatur vt prædium illius cui vnitur, sic pluribus relatis *Garc. n. 2. Barb. alleg. 66. n. 38. Gonz. gloss. 5. §. 7. n. 33.* Contra vero vnio beneficiorum aq̄e principaliter facta operatur retentionem nominis, & vnium vtriusque beneficii, ita vt beneficiarius in quolibet beneficio titularis sit aq̄e ac si vnium alteri vnium non esset. Quapropter quodlibet beneficium manet beneficium, sicut antea eisdem priuilegia, honores, & redditus tenens: sic Glossa in c. & vnio 16. q. 1. & dicto c. 1. *Ne sede vacante.* *Rebuff. tit. de vnione, n. 11.* *Gonzal. gloss. 5. §. 7. n. 11.* Garcia, 12. p. c. 2. n. 73. Barb. *alleg. 66. n. 50.*

5 Hinc fit in beneficio accessorie vnio non esse locum vacationi, nec reuocationi: quia quod non potest vacari nec reuocari potest *Gonz. n. 7. & 33.* *Garc. n. 15.* Item neque esse locum regulæ de triennali, quia hæc fuerit possidentis beneficium in titulum, non in prædium. *Garc. n. 28.* *Gonzal. n. 9.* Item neque permutari, neque resignari; neque consecrari posse, quia per vnionem accessorium omnino beneficium extinctum est. *Gonz. gloss. 5. §. 7. n. 11. & 14.*

6 Fit secundo collatione, & possessione accepta beneficii principalis & accessorium collatum, & possessum esse, quia comparatione beneficii accessorie vniti non datur collatio, nec possessio, quia non datur beneficii titulus. *Gonz. gloss. 5. §. 7. n. 6.* Barb. *lib. 7. c. 29. n. 37.* *Garc. 12. p. c. 2. n. 21. & 22.*

7 Fit tertio beneficium accessorie vnium amittere per vnionem omnes suas qualitates, & priuilegia. Quia amittit beneficii naturam, & non entis nullæ sunt qualitates. At habet qualitates, & priuilegia illius cui vnitur, quia in illius naturam conuertitur: sic Glossa c. & tempus verbo vnire 16. q. 1. c. 1. *vnio vnio ne sede vacante.* *Gonz. gloss. 5. §. 7. n. 2.* Barb. *alleg. 66. n. 41.* Quocirca si parochialis vnita sit accessorie beneficio simplici, tanquam beneficium simplex est iudicanda; ac proinde ad illas imperationem opus non erit, atate pro parochiali requisita, sed solum ætas pro simplici beneficio expositulata. Neque enim accessarius in illius prouisione conuertitur præscriptus à Trid. *sess. 18. de reform.* neque habebit incompatibilitatem cum alia parochiali, neque in imperatione noui beneficii erit impedienda: sic relati Doctores.

8 Econtra res procedunt in beneficio aq̄e principaliter vnio, vacat inquam, & permutari, resignari potest, sed non separatum ab eo cui est vnium: alias dissolueretur vnio. Item coactum debet & publicari, ac si vnium non esset. Deinde inducit incompatibilitatem cum quolibet alio simili, ac tandem illius est vnio facienda in cuiuslibet noui imperatione. Quia naturam beneficii retinet esto annexam, & coniunctam cum alio, ac proinde seruanda sunt illius qualitates & conditiones, *Garc. 12. p. de benef. c. 2. n. 37.* Barb. *alleg. 66. n. 50.*

9 Ex quo colligere potes hanc vnionem non præstare, vt beneficia inter se communicentur, sed solum vt communicentur, in persona. Vnde nec qualitates, nec priuilegia, nec fructus vnium beneficii cum qualitatibus, priuilegiis, & fructibus alterius communicantur, sed quodlibet beneficium suas qualitates, priuilegia, & fructus distinctos retinet; ita vt si in aliquo ex his beneficiis vniti sit necessario apponendus Vicarius, vt maneat illius satisfaciatur, is prouideri debet ex fructibus talis beneficii, & non ex prouentibus aliquis beneficii vniti, cuius bona per vnionem distincta, & separata remanent, neque obligata ad suppleendum defectum seruicij in altera Ecclesia, vt bene notantur *Gonzal. gloss. 5. §. 7. n. 17.* cum Rota *decis. 578. n. 2. par. 3. diuis. Quod si illi fructus insufficientes sint, ipsius parochiani compelli*

pelluntur in subsidium, Gonz supra, n. 154

10 Quae dicta sunt de beneficiis vniuersi aequè principaliter procedunt, cum vniuersi ad vitam; quia haec vniuersi non extinguuntur, sed illius retentionem cum alio concedit, Gate. 12. p. de benef. c. 2. n. 38.

11 Sed inquires; vnde cognoscendum sit vniuersi factam esse accessorie, vel aequè principaliter, Respondeo, inspicendum primo esse tenorem vniuersi, si enim rescriptum dicat, illud & illud beneficium vniuersi, vniuersi est aequè principaliter; si autem dicat, tale beneficium illi beneficium vniuersi, & incorporamus, vniuersi est facta accessorie. Quod si ex verbis vniuersi id colligi non potest, spectandam est quod beneficium sit magis dignum & illud iudicandum est esse principale vniuersi, & minus dignum esse tantum accessorie, quia magis dignum trahit ad minus dignum, quod in dubiis, de consecra. Eccles. vel altaris: si vero beneficia aequalia apparent, attendi debet an ex vno beneficio tantum denominatio processit, & illud iudicabitur principale vniuersi aliud accessorie; cum in hac aequalitate sola vniuersi accessoria causa esse possit huius denominationis. Item attendi debet usus, & consuetudo, quae est optima legum interpret. Verum si adhuc res dubia sit, praesumendum est vniuersi aequè principaliter factam esse, & non accessorie. Quia semper praesumptio sumi debet vt ritibus beneficii c. ne utatur, non vt extingatur, c. Abbate. de verbor. signifi. vide Goslam in clem. 2. de praebend. verbo Ecclesiam Felix in c. nostra de rescrip. sub. n. 30. & c. rursus in c. n. 6. & 7. de conscrip. Gate. 12. p. de benef. c. 2. n. 55. Gonz. gl. 5. §. 7. à n. 127.

12 Aduerendum tamen est cum Garcia supra n. 55, praebendas canonicas annexas dignitatibus Ecclesiarum Cathedralium, & collegiatarum non esse ita accessorie annexas, vt earum tituli extincti sint cum vere illas possidentes canonicorum titulum retineant, & vocem in capitulo habeant, aliaque munia exerceant, quae exerceat, si solum canonici existerent; quod est manifestum signum illam vniuersi non esse in re accessoria, sed principalem, idque a fortiori constat ex eo quod cum alia simili praebenda comparati non possunt

§. II.

Quae, & qualiter, & a quibus beneficia vniuersi possunt spectari iure communi

- 1 Cathedralis Ecclesia, & earum prima dignitas, praecipue in collegiatis à solo pontifice vniuersi possunt.
- 2 Episcopus omnia beneficia sua diocesis non excepta vniuersi vniuersi
- 3 Potest vniuersi beneficia ad Sedem apostolicam deuoluit.
- 4 Limitatur, ne procedat in beneficiis deuolutis ob propriam negligentiam.
- 5 Dicendum de beneficiis reseruatis, duplici limitatione apposta
- 6 Quibus vniuersi Episcopus beneficia potest.
- 7 Non potest facere vniuersi ad vitam.
- 8 An alius praeter Pontificem, & Episcopum competat potestas vniuersi.
- 9 Vicarius Episcopi hanc potestatem non habet.
- 10 Quid si vicario data sit potestas conferendi beneficia cum clausula generali; & ad omnia requiruntur speciale mandatum.
- 11 Quid de capitulo Sede vacante, censent aliqui non habere hanc potestatem. Probabilis est oppositum.
- 12 Fit satis contrariis fundamentis.
- 13 Non debet sibi beneficia vniuersi.
- 14 De legato à latere plures negant hanc potestatem habere.
- 15 Probabilis est oppositum.
- 16 Satis contrariis.
- 17 Quid de Archiepiscopo.
- 18 Quid de Abbatibus, aliisque Pralatis iurisdictionem quasi Episcopalem habentibus
- 19 Causa ad vniuersi requisita est necessitas, vel utilitas Ecclesiae.
- 20 Huius causa cognitionem debet Pralatus permittere ad vniuersi.
- 21 Debent vocari hi quorum interest, alias erit nulla.
- 22 Vocandus est patronus siue laicus siue Ecclesiasticus, collator seu elector.
- 23 Rector beneficii vocandus non est neque item est vocandus defensor si vniuersi facienda est tempore vacationis.
- 24 Accedere debet consensus capituli Cathedralis Ecclesiae in vniuersi ab Episcopo facta, sed non à legato.
- 25 Qualiter Episcopus ab hac obligatione excusari potest.
- 26 Debeatne praecedere hic consensus vniuersi, alij negant, verius est tempore vacationis adesse debere.
- 27 Differentia inter alienationem, & vniuersi.
- 28 Expressum debet verus valor beneficii vniuersi, & eius cui est facienda vniuersi.
- 29 Non requiritur tractatus exposulatus in alienatione rerum Ecclesiae.

ET quidem omni iure certum est, solum Pontificem posse vniuersi Cathedralis Ecclesiae, & temporis. c. 6. q. 1. cap. sicut

vniuersi, de excessib. pralat. Idem est de prima dignitate in Ecclesia Cathedrali, & principali in collegiatis; quia earum prouisio soli Pontifici competit. Azor. 2. p. lib. 6. c. 28. q. 6. Hoieda. 2. p. de incompatibilit. benef. c. 2. n. 7. in decal. 29. n. 150. in fine.

2 Episcopus vero potest spectari iure communi omnia beneficia lux diocesis non excepta vniuersi: ex dicto c. sicut vniuersi ibi, sicut vniuersi Episcopi, atque potestati subicere aliens ad sanctorum pontificem pertinere dignoscitur, ita ad Episcopum Ecclesiae suae diocesis vniuersi, & subiectio eorundem & tradunt omnes. Appello beneficia non excepta, quae prouisioni ordinariorum subiciuntur, exempta, quae extra illorum prouisionem sunt.

Hinc videbatur inferri, non posse Episcopum beneficia ad Sedem Apostolicam deuoluta aut reseruata seu alijs affecta vniuersi, quia eorum prouisio Sedi Apostolicae competit.

3 Sed dicendum est, optime posse Episcopum beneficia ad Sedem Apostolicam deuoluta vniuersi, vt statim vniuersi habeat effectum, sed vt habeat effectum post primam vacationem: sic Abbas in c. sicut vniuersi, de excessib. pralat. n. 6. & ibi Antonius, n. 100. Marian. senior. à n. 67. usque ad 70. Azor. 2. p. lib. 6. c. 28. q. 15. Gonz. zal. gloss. 5. §. 7. n. 136. Garcia 12. p. de benef. c. 2. n. 92. Th. Säch. 1. 7. in decal. 29. n. 149. Aug. Barbof. allegat. 66. n. 15. & alij apud ipsos. Priorem partem nempe posse Episcopum beneficia deuoluta vniuersi sic probo, Quia deuolutio solum praestat, vt beneficia illa vice à pontifice prouideantur, non autem impedit Episcopum, quia de ipsis beneficiis, disponat, dispositione supra dictam prouisionem Pontificiam non impedit; vt vniuersi quae effectum sortitura non sit, quouique denuo beneficium vacet, non impedit Apostolicam prouisionem. Ergo haec vniuersi fieri potest. Secundam partem conclusionis, nempe vniuersi non esse habitum effectum, quouique denuo beneficium vacet, hac ratione manifesto, Nam Episcopus tollere non potest ius alteri quaesitum sed titulo deuolutionis habet Pontifex ius quaesitum beneficia deuoluta conferendi. Ergo hoc ius tollere Episcopus non potest. At si vniuersi haberet effectum antequam Pontifex prouideret, tolleretur Episcopus à Pontifice ius quaesitum, si quidem facta vniuersi extinguatur beneficium, & incapax est prouisionis. Ergo ante collationem Pontificiam non potest vniuersi habere effectum, facta vero collatione Pontificia prouisio est ius quaesitum firmum, & irrevocabile. Ergo impedit non potest per vniuersi: Ergo vniuersi habere non potest effectum, quouique ius illud quaesitum amittatur & consequenter quouique beneficium denuo vacet.

4 Videtur tamen limitanda conclusio, vt procedat in beneficiis deuolutis ob negligentiam ignorantiam, vel absentiam praedecessorum; secus si ob Propriam Episcopi negligentiam deuoluta fuerint. In penam enim propriae negligentiae videtur non solum prouisio, sed quilibet beneficii dispositio interdici. re videatur vniuersi prouisionem sibi interdiciam compensare. sic Rehb. prax. tit. de deuolutionib. n. 31. praxis Episcopalis. 2. p. verbo vniuersi. 8. August. Barbofa alleg. 66. num. 16.

5 Idem quod dictum est de beneficiis deuolutis, dicendum est de reseruatis; posse inquam Episcopum illa vniuersi dummodo vniuersi effectum non habeat quouique reseruatio cesset: atque ita aequè de deuolutis, ac de reseruatis loquuntur Doctores, n. 2. reseruat. duplici tamen limitatione apposta prima ne reseruatio sub verbis adeo generalibus fiat, vt eorum Pontifex quilibet beneficii dispositionem sibi reseruare. Vt si dicat, tale beneficium nostrae dispositioni, ordinationi quae reseruamus: hac enim reseruatione tenetur non solum beneficii collationem, sed quilibet de illo dispositionem aliis interdici. sic Abbas in dicto c. sicut vniuersi. n. 7. & ibi Alex. de Nouo in addit. Azor. 2. p. lib. 6. c. 28. q. 6. Sanch. 1. 7. c. 29. n. 150. Secunda, ne reseruatio perpetua sit: nam haec impedit vniuersi effectum: durante namque reseruatione vniuersi effectum habere non potest. Ergo si reseruatio perpetua sit namquam vniuersi effectum habeat ac proinde inutiliter fiet. Non igitur fieri potest: sic Hoieda de incompatibilit. benef. c. 2. p. c. 2. n. 7. Sanch. illo num. 150. in fine.

6 Vniuersi autem facere potest Episcopus cum aliis beneficiis c. sicut vniuersi, de excessib. pralat. exposulatus de praebend. tum monasterii & locis religionum c. consultationib. c. pastoralis de donationib. clem. si vna de rebus Ecclesiae non alienandis cap. si Episcopus 12. q. 2. & tradunt post alios antiquiores, quos allegant Felix. in nostra. n. 42. de rescrip. Azor. lib. 6. c. 28. quest. 19. Gate. 12. part. de benef. c. 2. n. 77. Sanch. lib. 7. in decalog. c. 29. n. 148. Quod verum est quamuis illud monasterium, cui sit vniuersi exemptum sit. Sanch. & Gate. supra. Tam denique vniuersi potest fabricae Ecclesiae etiam cathedralis; quia est locus pius, & religiosus. Gate. alijs relatis, n. 79. Nunquam tamen vniuersi potest menae Episcopali, aut capitulari. ne ius sibi dicat, & in facto proprio auctoritatem preter, deciditur expressè clem. si vna de rebus Ecclesiae alien vel non, & tradunt ibi doctores, Barbofa allegat. 66. n. 30. Gate. 12. p. c. 2. n. 166. & seqq. Bene tamen poterit singulorum praebendis beneficia vniuersi; quia inde non inferunt vniuersi factam esse capitulo. Quia aliud est capitulum aliud singuli de capitulo: sic Gonz. gl. 37. n. 2. Gate. 12. p. de ben. c. 2. n. 171. & seqq. Gracian. disc. forens. c. 174. n. 54. in fine. Aug. Barbof. alleg. 66. n. 31.

7 Supradicta intelligenda sunt de vniuersi perpetua; secus de vniuersi temporali, seu ad vitam. Hanc enim Episcopus facere non potest, quia haec non est proprie vniuersi beneficiorum, sed illorum